

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus Hvmanis. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censuris.
Prælectiones Theologicae Posthvmæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Art. 2. Vtrum Sacramenta solùm sint ex institutione diuinà.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

Q V Æ S T I O L X I V .

De Ministro Sacramenti.

In Decem Articulos diuisa.

ARTICVLVS I.

Verum solus Deus operetur interius ad effectum Sacramenti?

Respondetur; Solus Deus operatur interiore effectum Sacramenti, vt agens principale: Minister autem, per modum instrumenti. Vbi

Notandum Primò, Contra Hæreticos huius temporis, Ministrum Sacramenti reconciliare nos Deo, & remittere peccatum, non solum tantquam concionatorem, sed per veram potestatem ministerialem. Patet hoc Matth. 16. v. 10. *Tibi dabo clauis regni caelorum, quacumque ligaueris super terram, erunt ligata & in caelis.* & Matth. 18. v. 18. *Quacumque ligaueritis super terram, &c.* Quæ verba non possunt intelligi de concione; quia quiuis concionari, potest sic remittere peccata. Ioannis 20. v. 22. *Insufflauit in discipulos suos, & dicit eis; Accipite Spiritum sanctum, quorum remisistis peccata, remittuntur eis; & quorum retinueritis, retenta sunt.* Quo tam insigni factò (inquit Concil. Trident. sess. 14. cap. 1.) *& verbis tam perspicuis, potestatem remittendi & retinendi peccata, ad reconciliandos fideles post Baptismum lapsos, Apostolis & eorum legitimis successoribus fuisse communicatam, vniuersorum Patrum consensus semper intellexit.* Ratio est; Quia Sacramenta conferunt gratiam ex opere operato, vt supra ostensum est. Atqui minister est causa Sacramenti, scilicet secundariâ & ministerialis: ergo simili modo est causa gratiæ. Vnde

Notandum Secundò, Ministrum non esse causam gratiæ aut remissionis peccatorum, nisi mediante Sacramento, quatenus nimirum illud conficit & applicat; contra quosdam, qui imaginantur Characterem habere immediatè influxum in animam eius, cui confertur Sacramentum. Patet ex D. Augustino lib. 4. de Baptismo cap. 22. *Sacramentum (inquit) ministrorum operâ corporaliter adhibetur; sed Deus per illud, hominis consecrationem spiritualiter operatur.* Et lib. 3. contra literas Petiliani Donatistæ cap. 54. *Ad dispensandum & ministrandum verbum ac Sacramentum, aliquid est, (minister scilicet): ad mundandum verò ac iustificandum, non est aliquid; quia hoc non operatur in interiore homine, nisi per quem creatus est totus homo: Intellige, non operatur immediatè, ac proprio influxu, sed bene mediate.*

ARTICVLVS II.

Verum Sacramenta solum sint ex institutione diuina?

Notandum est; Quosdam existimasse, non omnia Sacramenta esse immediatè à Christo instituta; sed Confirmationem sub hac Ma-

teria & forma institutam à Concilio Meldensi circa annum Domini 845. Ita Halensis 4. parte qu. 24. membro 1. quem sequitur Bonauentura in 4. dist. 7. q. 1. Et Magister dist. 23. videtur sentire extremam Vnctionem institutam à beato Iacobo; quamuis possit hoc benignè explicari, institutam pro promulgatam.

Dico Primò, Fide tenendum est, omnia Sacramenta nouæ legis immediatè à Christo domino esse instituta. Est definita in Concil. Tridentino sess. 7. can. 1. *Si quis dixerit Sacramenta nouæ legis non fuisse omnia à Christo instituta, Anathema sit.*

Omnia Sacramenta nouæ legis sicut à Christo immediatè instituta.

Dices; Hoc intelligendum generatim de institutione mediata vel immediata: quod enim Apostoli, vel Concilia instituerunt, à Christo censetur institutum. Sed contra: Primò, Quia nemo de tali institutione potuit dubitare. Secundò, Quia Conc. Trident. sess. 14. can. 1. de extrema Vnctione hanc responcionem excludit, definiens extremam Vnctionem à Christo domino esse institutam & ab Apostolo Iacobo promulgatam: vbi Apostolo relinquit solum nudâ promulgationem, Christo tribuens immediatam institutionem. Idem potiori iure sentiendum de Confirmatione, quia est Sacramentum perfectionis imprimens characterem. Tertio, Quia eodem modo Christus diceretur instituisse omnes ceremonias Ecclesiæ; quia saltem mediatè instituit per Ecclesiam, cui hanc auctoritatem dedit; quod tamen negat Concil. Tridentinum sess. 21. c. 2.

Nunc Probatur aliquot Rationibus. Prima, Cum Sacramenta ex vi suæ institutionis conferant gratiam, oportebat vt immediatè ab ipso auctore gratiæ instituerentur. Secunda, Sacramenta veteris legis omnia fuerunt immediatè à Deo instituta; multò ergo magis Sacramenta nouæ legis, quæ infinitis partibus superant vetera. Tertia, Quia Christus est auctor nouæ legis: ergo & Sacramentorum eius, quæ sunt veluti præcipuæ bases, quibus lex noua, & forma reipublicæ Christianæ consistat. Quarta, Ceremoniæ & ritus ab Apostolis instituti, possunt ab Ecclesia mutari: vt expressè docet Concil. Tridentinum sess. 21. cap. 2. de communionem sub vtraque specie: Atqui nullius Sacramenti materia, forma, aut virtus potest ab hominibus mutari; vt ibidem insinuat Concilium: ergo nullum Sacramentum institutum est ab hominibus. Quinta, Fauet Scriptura 1. ad Corinth. 4. vers. 1. *Sic nos existimet homo, vt ministros Christi, & dispensatores mysteriorum Dei.* Vnde Ambrosius lib. 4. de Sacramentis cap. 4. *Auctor Sacramentorum quis est, nisi Dominus IESVS?*

Rationes congruentia.

Dico Secundò, Christus est auctor Sacramentorum per naturam humanam, seu per potestatem excellentiæ, quam habebat in natura humana ex vnione ad personâ Verbi. Probatur Primò, Quia per naturam humanam satisfecit pro peccatis nostris, & omne bonum spiritale nobis promeruit; vt patet ex supra dictis de Merito Christi. Atqui per Sacramenta applicantur nobis Christi merita: ergo

Instituta ea quæ homo potestare excellentiæ.

Minister nos verè Deo reconciliat.

Non autem eius Character.

ta: ergo conueniens erat per eandem naturam Sacramenta instituire. Secundò, Quia Sacramentorum institutio pertinet ad munus Sacerdotij Christi; nam per Sacramenta nos sanctificat: atqui Christi est Sacerdos per naturam humanam: ergo &c. Tertiò, Quia Christus per naturam humanam habebat auctoritatem remittendi peccata, & sanctificandi homines, etiam absque Sacramento: vt patet Matthei 9. v. 6. & Marci 2. v. 10. Vt sciatis, quia Filius hominis habet potestatem in terra remittendi peccata, &c: ergo etiam poterat externa signa instituire, quorù applicatione homines sanctificarentur.

ARTICVLVS III.

Vtrum Christus vt hominibus potestatem operandi interioriorem effectum Sacramentorum?

Respondetur, Christus quia Deus habet potestatem auctoritatis: quia homo habet potestatem excellentis ministerij, respectu interioris effectus Sacramenti.

Potestas Auctoritatis, & excellentis ministerij.

Vbi nota, Potestatem Auctoritatis, esse potestatem cause principalis, non dependentis ab vlla superiore; quæ potestas est solius diuinitatis. Potestas autem excellentis ministerij consistit in quatuor, iuxta D. Thomam. Primò, Quòd ab eius meritis Sacramenta omnem vim acceperint. Secundò, Quòd in eius nomine consecrentur. Tertiò, Quòd ipse solus ea potuerit instituire. Quarto, Quòd absque Sacramento possit conferre gratiam, etiam vt homo. Vide dicta supra de Incarnatione qu. 22. ar. 6. dubio 1. vbi paulò plenius hanc potestatem explicuimus, comprehendentes hæc quatuor sub secunda parte huius potestatis.

ARTICVLVS IV.

Vtrum potuerit Christus suam potestatem ministris communicare?

Respondetur; Potestatem Auctoritatis non potuisse alicui communicare; quia est ipsi propria secundum diuinitatem. Potestatem autem excellentis ministerij potuisse communicare.

Aduerte tamen, non decuisse vt reipsa hæc Potestas excellentis ministerij alicui communicaretur; tum, ne essent duo summa Capita in Ecclesia eiusdem generis, habentia parem potestatem: tum, ne in alio quam in ipso spem nostram collocarem.

Sancti potuerunt Indulgentias mereri non Sacramentis.

Dices, Merita Sanctorum operantur in Indulgentijs vnà cum meritis Christi: cur non similiter in Sacramentis? Respondeo, est dispar ratio. Primò, Quia Sacramenta sunt fundamenta religionis, & radices meritorum quæ sunt in Sanctis; vnde oportebat vt ex solo fonte gratiæ Christo vim haberent. Secundò, Quia Sancti non potuerunt alijs mereri ex condigno gratiam & remissionem culpæ, qui est effectus Sacramento-

rum: potuerunt tamen remissionem pœnæ temporalis, qui est effectus Indulgentiarum.

ARTICVLVS V.

Vtrum per malos Ministros possint Sacramenta conferri?

Notandum est, Hic agi de malis ministris Catholicis; nam de hæreticis agitur articulo 9. Donatistæ senserunt sacerdotes, qui essent manifestè peccatores, carere omni potestate administrandi Sacramenta; & idè, si attentent, esse irrita. Refert hoc D. August. lib. 2. contra Cresconium cap. 17. & 18. Hunc errorè postea secuti sunt Waldenses, idem quoque sentientes de occulto peccatore: vt refert D. Antoninus 4. parte Summæ. tit. 11. cap. 7. §. 2. Denique Wiclef & Hus, addentes etiam præcitos, id est, reprobos, quantumuis videantur iusti, omni potestate carere.

Donatistæ & alij uergant.

Sed fide tenendum est; Per malos ministros & Affirmatur perditæ vitæ, si nihil aliud ex requisitis deest, Sacramenta legitima conferri, & suscipientes per illa sanctificari. Est definitum in Concilio Constantiensi sess. 8. vbi damnantur Articuli Wiclef, inter quos quartus est, Si Episcopus vel Sacerdos est in peccato mortali, non ordinat, non conficit, non consecrat, non Baptizat. Et sess. 15. vbi damnantur Articuli Ioannis Hus, inter quos octauus est, Mali ministri carent omni potestate. Idem definitur in Concilio Trident. sess. 7. can. 12. Si quis dixerit ministrum in peccato mortali existentem (modo omnia essentialia, quæ ad Sacramentum conficiendum & conferendum pertinent, seruauerit) non conficere, aut non conferre Sacramentum, Anathema sit.

Probatur Primò, Ex Scripturis. 1. ad Corinth. Ex Script. 4. v. 2. Hic iam queritur inter dispensatores, vt fidelis quis inueniatur: ergo potest esse dispensator, qui non sit fidelis.

Probatur Secundò, Testimonijs Patrum. D. Augustinus probat id septem libris contra Donatistas. Tract. 5. in Ioannem ex eo quòd Scriptura dicit, Hic est qui Baptizat; sic ait. Si Christus Baptizat principaliter in omni Baptismo, cū ipse sit eximie sanctus, poterit per quemuis etiam sceleratum, aliam sanctificare: & adfert exemplum: sicut aqua non manet, sed transit per canalem lapideum ad irrigandam areolam; ita gratia per ministrum. Nazianzenus oratione in sanctum Baptisma, probat hæc similitudine; Quia tam benè per anulum ferreum imprimitur figura Regis in cera, quàm per anulum aureum. Chrysofomus homil. 8. in epist. 1. ad Corinthios. Vide apud Gratianum 1. qu. 1. Canone. Multi secularium, qui desumptus est ex Gregorio Papa: & 15. qu. 8. Canone Sciscitantibus, ex Nicolao primo ad Consulta Bulgarorum.

Nazianzenus

Chrysof.

Probatur Tertiò, Ratione: Quia Sacramenta non conferunt gratiam ex meritis ministri, sed ex meritis Christi: ergo demerita ministri non possunt Sacramenti virtutem impedire. Confirmatur, Quia sicuti ministris sua merita non conferunt potestatem, ita nec demerita potestatem auferre debent, cū hæc potestas non detur propter ipsos, sed propter Ecclesiæ utilitatem. Hoc argumento crebrò utitur D. August. vt tractatu 5. in Ioannem, & lib. 3. contra Cresconium cap. 6.

Ex Ratio.

Secundò,